

**Міністерство освіти і науки України  
Херсонський державний університет  
Факультет української філології та журналістики  
Кафедра української літератури**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»  
Завідувачка кафедри  
української літератури  
доц. Демченко А.В.  
  
«29» серпня 2019 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

**спеціальності: 014 Середня освіта (українська мова і література)**

**факультет української філології та журналістики**

**2019/2020 навчальний рік**

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для студентів за спеціальністю 014 Середня освіта (українська мова та література)

Розробник: кандидатка філологічних наук, доцентка Чухонцева Н.Д.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української літератури  
Протокол від 29 серпня 2019 року № 1

Завідувачка кафедри  (Демченко А.В.)

«29» серпня 2019 року

## 1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/1,5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Варіативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (українська мова та література)	<b>Рік підготовки:</b> 2-й                  2-й	
Змістових модулів – 1		<b>Семестр</b> 3-й                  3-й	
Загальна кількість годин – 90/45		<b>Лекції</b>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента-4	Рівень вищої освіти: бакалавр	12 год.	2 год.
		<b>Практичні, семінарські</b>	
		4 год.	2 год.
		<b>Лабораторні</b>	
		-	-
		<b>Самостійна робота</b>	
		74 год.	41
<b>Вид контролю:</b> диф. залік			

**Примітка.**

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 18% / 82%

для заочної форми навчання – 9%/ 91%

## **2. МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ**

**Мета:** ознайомлення студентів із основами наукових досліджень, з актуальними проблемами, методологією і методикою сучасних літературознавчих студій, залучення їх до наукової творчості.

**Завдання навчальної дисципліни:**

***теоретичні:***

- актуалізація опорних знань із теорії літератури, філософії, естетики, культурології, української та зарубіжної літератури, української мови; ознайомлення з основними поняттями та ідеями, теоретичними зasadами і термінологічним апаратом сучасних літературознавчих досліджень;

- формування у студентів такого рівня сприйняття художніх та літературно-критичних текстів, щоб вони могли виробити й аргументувати власну думку про кожний твір та його місце у літературному процесі, самостійно аналізувати недостатньо досліджений матеріал;

- розвиток володіння сучасними методами літературознавства і лінгвістики, а також державною мовою в усній і письмовій формах, зокрема – у науковому стилі;

***практичні:***

- вироблення здатності знаходити і критично осмислювати потрібну інформацію у наукових виданнях, у мережі Internet, в енциклопедіях, словниках, бібліографічних каталогах, у газетно-журнальних матеріалах тощо;

- формування навичок самостійної роботи і творчого наукового мислення;

- розвиток уміння цілеспрямовано генерувати нові нестандартні ідеї з використанням інтелектуальних інструментів і механізмів самореалізації;

- сприяти набуттю комунікативних навичок групової і колективної діяльності, вміння коректно дискутувати;

- оволодіння науковим стилем української мови, практичними уміннями і навичками аналізу літературних творів; написання різноманітних

літературознавчих досліджень (насамперед – курсових і випускних робіт), підготовка до майбутньої професійної діяльності.

## **Програмні компетентності**

### ***Інтегральна компетентність***

- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі.

### ***Загальні компетентності***

- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

### ***Фахові компетентності***

- Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

## **Програмні результати навчання**

### ***Знання***

- Володіє елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.
- Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

### ***Уміння***

- Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі,

традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

- Розрізняє епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства. Використовує гуманістичний потенціал української літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

### ***Комуникація***

- Ефективно спілкується в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

### ***Автономія і відповідальність***

- Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.

**Інформаційний обсяг навчальної дисципліни.** На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

## **1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

### **Змістовий модуль 1. Основи літературознавчих досліджень**

**Вступ.** Предмет, мета і завдання дисципліни. Джерела, за якими вона вивчається.

Літературознавство як наука. Основні його галузі та зв'язки з іншими науками. Актуальні проблеми і завдання сучасного літературознавства.

**Жанри наукових досліджень.** Жанри сучасного літературознавства: рецензія, стаття, монографія, нарис, есей, дисертація. Основні жанри наукових досліджень в університеті: анотація, реферат, тези і текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи. Вимоги до їхнього

змісту, структури й оформлення. Особливості наукового стилю. Науковий етикет.

Етапи виконання курсової та випускної роботи. Підготовчий етап. Вибір теми та відповідних їй теоретичних зasad і методів дослідження. Складання орієнтовного плану. Збирання і класифікація матеріалу для роботи.

Обґрунтування актуальності теми роботи, визначення об'єкта і предмета, мети і завдань, методологічних зasad і методів дослідження, теоретичної та практичної цінності роботи. Оформлення вступної частини. Написання розділів роботи. Формульовання висновків. Остаточне оформлення роботи і підготовка до захисту.

**Інформаційне забезпечення наукових досліджень.** Методи бібліографічного пошуку. Правила користування бібліотечними каталогами, довідковою літературою, системою інтернет-ресурсів, послугами бібліографів. Складання аnotatedного списку літератури і використання його у процесі дослідження. Рецензування найважливіших джерел. Оформлення бібліографічного апарату.

**Класичні напрями, школи і методи літературознавства.** Міфологічна школа та її еволюція. Культурно-історична школа. Біографічна школа. Психологічний напрям у літературознавстві. Філологічна школа. Розвиток герменевтики.

**Філософсько-естетичні засади і методології сучасного літературознавства.** Філософсько-естетичні засади модернізму та постмодернізму і відповідні їм наукові методології (психолінгвістична теорія Олександра Потебні та його послідовників, психоаналіз і теорія архетипів, ніцшеанство, інтуїтивістська естетика, новітня герменевтика і феноменологія, екзистенціоналістська модель у теорії літератури, гендерна теорія, теорія діалогізму Михайла Бахтіна тощо).

**Напрями, школи і методи сцієнтистського типу.** Дискурс формалізму і неоформалізму в літературознавстві. Генологія, дискурсологія,

наратологія і рецептивна естетика. Львівська, київська та інші школи генології, їхні чільні репрезентанти (Олена Бондарева, Антоніна Гурбанська, Іван Денисюк, Нонна Копистянська та ін.). Аналіз монографій «Одвічний діалог», «У вимірах сприймання» Григорія Сивоконя, «Homo Legens» Марії Зубрицької та інших праць з рецептивної естетики, а також основних здобутків київської та тернопільської шкіл наратології. Структурализм і семіотика. Постструктуралізм і деконструктивізм, їх співвідношення зі структуралізмом та семіотикою. Естетичні ідеї Мішеля Фуко, Жака Дерріда, Поля де Мана та ін. Актуалізація формалізму в українському літературознавстві.

**Напрями, школи і методи антропологічного типу.** Психоаналітичне і неоміфологічне літературознавство (праці Григорія Грабовича, Оксани Забужко, Ніли Зборовської, Ігоря Зварича, Лариси Левчук, Анатолія Нямцу, Соломії Павличко, Василя Пахаренка, Романа Піхманця, Лукаша Скупейка, Ярослава Поліщука, Ольги Турган та ін.). Розвиток гендерних студій, феміністичної теорії та критики. Аналіз праць Елейн Шовалтер, Юлії Крістевої, Віри Агеєвої, Соломії Павличко, Ніли Зборовської, Людмили Таран, збірника «Гендерні студії в літературознавстві» та ін.

**Постколоніальні студії.** Значення праць Стівена Слемона, Гелена Тіффіна, Гаятрі Чакраворті Співак, Едварда Саїда та ін., суголосність їхніх ідей сучасним пошукам українського літературознавства. Аналіз книг «В обіймах імперії» Мирослава Шкандрія, «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, «Хроніки від Фортінбраса» Оксани Забужко, збірника «Сорочинський ярмарок на Невському проспекті» та ін.

**Літературна компаративістика.** Поняття про компаративістику, основні її школи та етапи розвитку. Компаративістика в Україні. Значення праці Дмитра Чижевського «Порівняльна історія слов'янських літератур». Аналіз антології «Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи», підручника Василя Будного та Миколи Ільницького «Порівняльне літературознавство», збірників «Літературна компаративістика», публікацій

із компаративістики у періодиці. Наукові здобутки Дмитра Наливайка, Тетяни Денисової, Наталії Городнюк, Ольги Турган та ін.

**Літературознавство української діаспори.** Внесок представників діаспори (Григорія Грабовича, Володимира Державина, Лариси Залеської-Онишкевич, Ігоря Качуровського, Григорія Костюка, Марка Павлишина, Яри Славутича, Юрія Шереха, Мирослава Шкандрія та ін.) у розвиток нових тенденцій в українському літературознавстві.

#### 4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
<b>Змістовий модуль 1. Основи літературознавчих досліджень</b>												
Вступ. Літературознавство як наука.	2	2										
Жанри наукових досліджень (реферат, рецензія, наукова стаття, тези наукової доповіді, курсова і випускна роботи, монографія тощо).	6	4	2				2	1	1			
Інформаційне забезпечення наукових досліджень.	14					14	5					5
Класичні напрями, школи і методи літературознавства	15					15	6					6
Філософсько-естетичні засади і методології сучасного літературознавства.	4	2	2				2	1	1			
Напрями, школи і методи сцієнтистського типу	2	2					6					6
Напрями, школи і методи антропологічного типу	2	2					6					6
Літературна компаративістика	15					15	6					6
Постколоніальні студії	15					15	6					6

Літературознавство української діаспори	15					15	6					6
<b>Разом за змістовим модулем.</b>	90	12	4			74	45	2	2			41
<b>Усього годин</b>	<b>90</b>	<b>12</b>	<b>4</b>			<b>74</b>	<b>45</b>	<b>2</b>	<b>2</b>			<b>41</b>

## 5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Змістовий модуль 1**  
**Основи літературознавчих досліджень**  
**Лекційний модуль**

№	Тема	План	Год.
1	Вступ	Предмет, мета і завдання дисципліни. Джерела, за якими вона вивчається. Літературознавство як наука. Основні його галузі та зв'язки з іншими науками. Актуальні проблеми і завдання сучасного літературознавства.	2
2	Жанри наукових досліджень	Жанри сучасного літературознавства та літературної критики: рецензія, стаття, монографія, нарис, есей. Основні жанри наукових досліджень в університеті (анотація, реферат, тези і текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи), вимоги до їхнього змісту, структури й оформлення. Особливості наукового стилю. Науковий етикет. Етапи виконання курсової та випускної робот, їх остаточне оформлення і підготовка до захисту.	4
3	Філософсько-естетичні засади і методології сучасного літературознавства	Філософсько-естетичні засади модернізму та постмодернізму і відповідні їм наукові методології (психолінгвістична теорія О.Потебні та його наступників,	2

		психоаналіз і теорія архетипів, ніцшеанство, інтуїтивістська естетика, новітня герменевтика і феноменологія, екзистенціоналістська модель у теорії літератури, гендерні дослідження і феміністична теорія, теорія діалогізму Михайла Бахтіна та ін.	
4	Напрями, школи і методи сцієнтистського типу	Дискурс формалізму і неоформалізму в літературознавстві. Генологія, дискурсологія, наратологія і рецептивна естетика. Львівська, київська та інші школи генології, їхні чільні репрезентанти (Олена Бондарева, Антоніна Гурбанська, Іван Денисюк, Нонна Копистянська та ін.). Аналіз монографій «Одвічний діалог», «У вимірах сприймання» Григорія Сивоконя, «Homo Legens» Марії Зубрицької та інших праць з рецептивної естетики, а також основних здобутків київської та тернопільської шкіл наратології. Структуралізм і семіотика. Постструктуралізм і деконструктивізм, їх співвідношення зі структуралізмом та семіотикою. Естетичні ідеї Мішелля Фуко, Жака Дерріда, Поля де Мана та ін. Актуалізація формалізму в українському літературознавстві.	2
5	Напрями, школи і методи антропологічного типу	Психоаналітичне і неоміфологічне літературознавство (праці Григорія Грабовича, Оксани Забужко, Ніли Зборовської, Ігоря Зварича, Лариси Левчук, Анатолія Нямцу, Василя Пахаренка, Романа Піхманця, Лукаша Скупейка, Ярослава Поліщука, Ольги Турган та ін.). Розвиток гендерних студій, феміністичної теорії та критики. Аналіз праць Елейн Шовалтер, Юлії Кристевої, Віри Агеєвої, Соломії Павличко, Ніли Зборовської, Людмили Таран, збірника «Гендерні студії в літературознавстві» та ін.	2
<b>Практичний модуль</b>			

<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>План</b>	<b>Год.</b>
1	Жанри наукових досліджень	<p>Жанри сучасного літературознавства та літературної критики: рецензія, стаття, монографія, нарис, есей.</p> <p>Основні жанри наукових досліджень в університеті (анотація, реферат, тези і текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи), вимоги до їхнього змісту, структури й оформлення.</p> <p>Особливості наукового стилю.</p> <p>Науковий етикет. Етапи виконання курсової та випускної робот, їх остаточне оформлення і підготовка до захисту.</p>	2
2	Філософсько-естетичні засади і методи сучасного літературознавства	<p>Філософсько-естетичні засади модернізму та постмодернізму і відповідні їм наукові методології та методи :</p> <p>психолінгвістична теорія О.Потебні, психоаналіз і теорія архетипів, ніцшеанство, інтуїтивістська естетика, новітня герменевтика і феноменологія, екзистенціоналістська модель у теорії літератури, гендерні дослідження і феміністична теорія, теорія діалогізму Михайла Бахтіна та ін.</p>	2
<b>Модуль самостійної роботи</b>			
<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>Види і форми роботи</b>	<b>Год.</b>
1	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	<p><i>Письмові відповіді на такі питання:</i></p> <p>Методи бібліографічного пошуку.</p> <p>Правила користування бібліотечними каталогами, довідковою літературою, системою інтернет-ресурсів, послугами бібліографів.</p> <p>Складання анотованого списку літератури. Використання його у процесі дослідження.</p> <p>Рецензування найважливіших джерел.</p> <p>Оформлення бібліографічного апарату.</p>	14
2	Класичні напрями, школи і методи	<i>Написання тез (із презентацією) з таких питань:</i>	15

	літературознавства	Міфологічна школа та її еволюція. Культурно-історична школа. Біографічна школа. Психологічний напрям у літературознавстві. Філологічна школа. Розвиток герменевтики	
3	Літературна компаративістика	<i>Реферати з таких питань:</i> Поняття про компаративістику, основні її школи та етапи розвитку. Компаративістика в Україні. Значення праці Дмитра Чижевського «Порівняльна історія слов'янських літератур». Аналіз антології «Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи», підручника Василя Будного та Миколи Ільницького «Порівняльне літературознавство». Публікації з компаративістики у періодиці. Наукові здобутки Дмитра Наливайка, Тетяни Денисової, Наталії Городнюк, Ольги Турган та ін.	15
4	Постколоніальні студії	<i>Повідомлення (з презентаціями) з таких питань:</i> Значення праць Стівена Слемона, Гелена Тіффіна, Гаятрі Чакраворті Співак, Едварда Саїда та ін., суголосність їхніх ідей сучасним пошукам українського літературознавства. Аналіз книг «В обіймах імперії» Мирослава Шкандрія, «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, «Хроніки від Фортінбраса» Оксани Забужко, збірника «Сорочинський ярмарок на Невському проспекті» та ін.	15

### Заочна форма навчання

<b>Змістовий модуль 1</b> <b>Основи літературознавчих досліджень</b> <b>Лекційний модуль</b>
--

<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>План</b>	
1	Вступ	Предмет, мета і завдання дисципліни. Джерела, за якими вона вивчається. Літературознавство як наука. Основні його галузі та зв'язки з іншими науками. Актуальні проблеми і завдання сучасного літературознавства.	
2	Жанри наукових досліджень	Жанри сучасного літературознавства та літературної критики: рецензія, стаття, монографія, нарис, есей. Основні жанри наукових досліджень в університеті (анотація, реферат, тези і текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи), вимоги до їхнього змісту, структури й оформлення. Особливості наукового стилю. Науковий етикет. Етапи виконання курсової та випускної робот, їх остаточне оформлення і підготовка до захисту.	1
3	Філософсько-естетичні засади і методології сучасного літературознавства	Філософсько-естетичні засади модернізму та постмодернізму і відповідні їм наукові методології: психолінгвістична теорія О.Потебні, психоаналіз і теорія архетипів, ніщеанство, інтуїтивістська естетика, новітня герменевтика, екзистенціоналістська модель у теорії літератури, феноменологія, гендерні дослідження і феміністична теорія, теорія діалогізму Михайла Бахтіна та ін.	1

### **Практичний модуль**

<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>План</b>	<b>Год.</b>
1	Жанри наукових досліджень	Жанри сучасного літературознавства та літературної критики: рецензія, стаття, монографія, нарис, есей. Основні жанри наукових досліджень в	1

		<p>університеті (анотація, реферат, тези і текст наукової доповіді, наукова стаття, курсові та випускні роботи), вимоги до їхнього змісту, структури й оформлення.</p> <p>Особливості наукового стилю.</p> <p>Науковий етикет.</p> <p>Етапи виконання курсової та випускної робіт, їх остаточне оформлення і підготовка до захисту.</p>	
--	--	---	--

2	Філософсько-естетичні засади і методології сучасного літературознавства	Філософсько-естетичні засади модернізму та постмодернізму і відповідні їм наукові методології та методи : психолінгвістична теорія О.Потебні, психоаналіз і теорія архетипів, ніцшеанство, інтуїтивістська естетика, новітня герменевтика, екзистенціоналістська модель у теорії літератури, феноменологія, гендерні дослідження і феміністична теорія, теорія діалогізму Михайла Бахтіна та ін.	1
---	---	--	---

#### **Модуль самостійної роботи**

<b>№</b>	<b>Тема</b>	<b>Види і форми роботи</b>	<b>Год.</b>
1	Інформаційне забезпечення наукових досліджень	<i>Письмові відповіді на такі питання:</i> Методи бібліографічного пошуку. Правила користування бібліотечними каталогами, довідковою літературою, системою інтернет-ресурсів, послугами бібліографів. Складання анотованого списку літератури і використання його у процесі дослідження. Рецензування найважливіших джерел. Оформлення бібліографічного апарату.	5
2	Класичні напрями, школи і методи літературознавства	<i>Написання тез (із презентацією) з таких питань:</i> Міфологічна школа та її еволюція. Культурно-історична школа. Біографічна школа. Психологічний напрям у літературознавстві. Філологічна школа.	6

		<b>Розвиток герменевтики.</b>	
3	Напрями, школи і методи сцієнтистського типу	<p><i>Написання рефератів(із презентацією) з таких питань:</i></p> <p>Дискурс формалізму і неоформалізму в літературознавстві. Генологія, дискурсологія, наратологія і рецептивна естетика. Львівська, київська та інші школи генології, їхні чільні репрезентанти (Олена Бондарева, Антоніна Гурбанська, Іван Денисюк, Нонна Копистянська та ін.). Аналіз монографій «Одвічний діалог», «У вимірах сприймання» Григорія Сивокона, «Homo Legens» Марії Зубрицької та інших праць з рецептивної естетики, а також основних здобутків київської та тернопільської шкіл наратології. Структуралізм і семіотика. Постструктуралізм і деконструктивізм, їх співвідношення зі структуралізмом та семіотикою. Естетичні ідеї Мішеля Фуко, Жака Дерріда, Поля де Мана та ін. Актуалізація формалізму в українському літературознавстві.</p>	6
4	Напрями, школи і методи антропологічного типу	<p><i>Підготовка повідомлень з таких питань:</i></p> <p>Психоаналітичне і неоміфологічне літературознавство (праці Григорія Грабовича, Оксани Забужко, Ніли Зборовської, Ігоря Зварича, Лариси Левчук, Анатолія Нямцу, Василя Пахаренка, Романа Піхманця, Лукаша Скупейка, Ярослава Поліщука, Ольги Турган та ін.). Розвиток гендерних студій, феміністичної теорії та критики. Аналіз праць Елейн Швалтер, Юлії Крістевої, Віри Агеєвої, Соломії Павличко, Ніли Зборовської, Людмили Таран, збірника «Гендерні студії в літературознавстві» та ін.</p>	6
5	Літературна компаративістика	<p><i>Реферати з таких питань:</i></p> <p>Поняття про компаративістику, основні її школи та етапи розвитку. Компаративістика в Україні. Значення</p>	6

		праці Дмитра Чижевського «Порівняльна історія слов'янських літератур». Аналіз антології «Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи», підручника Василя Будного та Миколи Ільницького «Порівняльне літературознавство». Публікації з компаративістики у періодиці. Наукові здобутки Дмитра Наливайка, Тетяни Денисової, Наталії Городнюк, Ольги Турган та ін.	
6	Постколоніальні студії	<i>Повідомлення з таких питань:</i> Значення праць Стівена Слемона, Гелена Тіффіна, Гаятре Чакраворті Співак, Едварда Саїда та ін., суголосність їхніх ідей сучасним пошукам українського літературознавства. Аналіз книг «В обіймах імперії» Мирослава Шкандрія, «Коли забуду тебе, Єрусалиме...» Юрія Барабаша, «Хроніки від Фортінбраса» Оксани Забужко, збірника «Сорочинський ярмарок на Невському проспекті» та ін.	6
7	Літературознавство української діаспори	<i>Проаналізувати літературознавчий доробок одного із представників діаспори:</i> Григорія Грабовича, Володимира Державина, Лариси Залеської-Онишкевич, Ігоря Качуровського, Григорія Костюка, Марка Павлишина, Яри Славутича, Юрія Шереха, Мирослава Шкандрія чи ін.	6

## ДОДАТОК

### Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів

стимулювання і мотивації їх навчання спрямовується на розвиток творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу. Традиційні методи лекції і бесіди поєднуються зі створенням ситуацій пізнавальної новизни, дискусіями, з пошуковими і дослідницькими технологіями, індивідуальними завданнями (підготовка наукових доповідей на конференції, рефератів чи усних повідомлень на практичні заняття).

З метою формування професійних компетенцій упроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують оновлення традиційного педагогічного процесу (упровадження комп’ютерної підтримки – схеми, презентації до лекцій, таблиці, зразки аналізу, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань тощо).

## **Методи контролю**

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об’єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості.

Використовуються ті методи усного й письмового контролю, що мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному та тестовому методам контролю. Практикуються також індивідуальні завдання (написання тез і текстів наукових доповідей, анотацій, рецензій, наукових статей, рефератів).

**Поточний контроль** – це оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення аудиторних занять та перевірки самостійної роботи, а також співбесід, консультацій, тестування (експрес-контролю).

**Підсумковий (семестровий) контроль** проводиться як залік, що виставляється з урахуванням оцінок за аудиторну та самостійну роботу. Студенти, які бажають поліпшити свою оцінку, виконують тестові завдання чи контрольні роботи.

## **Критерії оцінювання знань студентів**

### **Критерії оцінювання тестових завдань**

Оцінювання виконаних студентами тестових завдань здійснюється відповідно до розроблених та затверджених кафедрою критеріїв.

1. Завдання з однією правильною відповіддю. Використана **традиційна (дихотомічна) схема підрахунку балів** за виконане завдання, коли завдання оцінюють тільки альтернативно: результат «виконано правильно» позначається «1» (одиницею) або «+» (плюсом), «виконане неправильно» – «0» (нулем) або «–» (мінусом).

2. Завдання множинного вибору з кількома правильною відповідями. При оцінюванні тестових завдань такого типу використано метод **дихотомічного оцінювання** або оцінювання з вагомим коефіцієнтом.

Студент має вибрати в кожному завданні три правильних відповіді з восьми запропонованих варіантів.

3. Завдання на встановлення відповідності. Студент має встановити відповідність між матеріалом двох колонок, причому тільки за умови, що всі логічні пари буде утворено правильно, він отримує три бали.

Тестовий бал	100-бальна шкала (від 100 до 200)	5-бальна шкала	Тестовий бал	100-бальна шкала (від 100 до 200)	5-бальна шкала
64	200		31	150	
63	198		30	148	
62	197		29	147	
61	195		28	145	
60	194		27	144	
59	192		26	142	
58	191		25	141	
57	189		24	139	
56	188		23	138	
55	186		22	136	
54	185		21	135	
53	183		20	133	
52	182		19	131	
51	181		18	129	
50	179		17	127	
49	177		16	125	
48	176		15	124	
47	174		14	122	
46	173		13	121	
45	171		12	119	
44	170		11	118	
43	168		10	116	
42	167		9	115	
41	165		8	113	
40	164		7	112	
39	162		6	110	
38	161		5	108	
37	159		4	107	
36	158		3	105	
35	156		2	104	
34	154		1	102	
33	153		0	100	

### **Критерії оцінювання письмової контрольної роботи**

- **A (відмінно) 90 – 100 балів** – грунтовне засвоєння програмного матеріалу;
- **B (добре) 82 – 89 балів** – вільне висвітлення питань з незначними помилками;
- **C (добре) 74 – 81 балів** – вільне висвітлення питань з помилками;
- **D (задовільно) 64 – 73 балів** – наявність у відповіді окремих неточностей, що свідчить про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;
- **E (задовільно) 60 – 63 балів** – наявність у відповіді неточностей, які свідчать про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу;
- **F (нездовільно) 35 – 59 балів** – у відповіді є суттєві помилки, вона свідчить про повне незнання термінології;
- **FX (нездовільно) 1 – 34 балів** – відповідь відсутня.
- 

### **Критерії оцінювання рефератів**

- **A (відмінно) 90 – 100 балів** – глибоке розкриття проблеми;
- **B (добре) 82 – 89 балів** – тема розкрита недостатньо повно;
- **C (добре) 74 – 81 балів** – тема розкрита неповно;
- **D (задовільно) 64 – 73 балів** – тема розкрита поверхово;
- **E (задовільно) 60 – 63 балів** – реферат суто компілятивного рівня;
- **F (нездовільно) 35 – 59 балів** – розкритий лише окремий аспект проблеми;
- **FX (нездовільно) 1 – 34 балів** – реферат відсутній.

### **Критерії оцінювання усних відповідей**

- **A (відмінно) 90 – 100 балів** – повне і грунтовне розкриття теми;
- **B (добре) 82 – 89 балів** – повне і грунтовне розкриття теми з окремими неточностями;
- **C (добре) 74 – 81 балів** – вільне висвітлення теми з незначними помилками;
- **D (задовільно) 64 – 73 балів** – орієнтація у програмовому матеріалі з помилками у використанні термінології;
- **E (задовільно) 60 – 63 балів** – орієнтація у програмовому матеріалі з суттєвими неточностями та помилками у використанні термінології;
- **F (нездовільно) 35 – 59 балів** – часткове відтворення основного змісту теми, незнання спеціальної термінології;
- **FX (нездовільно) 1 – 34 балів** – відсутня або повністю неправильна відповідь.

### **Критерії оцінювання презентацій**

**A (відмінно) 90-100 балів** – кількість слайдів більше 20, логічна послідовність їх розташування, повне, грунтовне розкриття теми з використанням спеціальної термінології;

**B (добре) 82-89 балів** – кількість слайдів 18-20, логічна послідовність їх розташування, вільне висвітлення теми з незначними помилками;

**C (добре) 74-81 балів** – кількість слайдів 15-17, дещо порушена логічна послідовність їх розташування, тема розкрита повно, логічно, але з помилками;

**D (задовільно) 64-73 балів** – кількість слайдів 13-14, переважно логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито правильно, але недостатньо осмислено;

**E (задовільно) 60-63 балів** – кількість слайдів не менше 10-12, частково логічно послідовно розташовані, матеріал розкрито на початковому рівні;

**F (незадовільно) 35-59 балів** – кількість слайдів менше 10, відсутня логічна послідовність їх розташування, відтворено окремі частини теми, студент не володіє термінологією;

**FX (незадовільно) 1-34 балів** – відсутність презентації.

### **Критерії підсумкового оцінювання**

#### **Диференційований залік**

- **A (відмінно) 90 – 100 балів** – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання;
- **B (добре) 82 – 89 балів** – повна і правильна відповідь на теоретичні питання та неповністю виконане практичне завдання;
- **C (добре) 74 – 81 балів** – достатня відповідь на теоретичні запитання з деякими неточностями та виконане практичне завдання;
- **D (задовільно) 64 – 73 балів** – достатня відповідь на теоретичні запитання з неточностями та виконане практичне завдання;
- **E (задовільно) 60 – 63 балів** – поверхова відповідь на теоретичне запитання, та виконане практичне завдання;
- **F (незадовільно) 35 – 59 балів** – правильна але неповна відповідь на теоретичне запитання, невиконане практичне завдання;
- **FX (незадовільно) 1 – 34 балів** – відсутність будь-якої відповіді на теоретичне запитання та невиконане практичне завдання.

### **6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

#### **Базова**

2. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М.Зубрицької. – Львів: Літопис, 2002. – 832 с.

3. Базиль Л. Літературознавчі дослідження студентів-філологів: теорія і методика / Л. Базиль, В. Пустовіт. – Луганськ: Глобус, 2012. – 244 с.
4. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики / Л.Білецький. – К.: Либідь, 1998. – 408 с.
5. Білоус П. Вступ до літературознавства. Теорія літератури. Психологія художньої творчості: лекції / П. Білоус. – Житомир: Рута, 2009. – 336 с.
6. Білоус П. Теорія літератури / П. Білоус. – К.: Академвидав, 2013. – 328 с.
7. Будний В. Порівняльне літературознавство: підручник / В.Будний, М.Ільницький. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – 430 с.
8. Галич О. Історія літературознавства: підручник / О. Галич. – К.: Либідь, 2013. – 392 с.
9. Галич О. Теорія літератури: підручник / О. Галич, В. Назарець, Є.Васильєв. – К.: Либідь, 2001. – 488 с.
- 10.Голомб Л.Г. Методологія та методика студентських наукових досліджень із українського літературознавства / Л.Г. Голомб. – Ужгород: Ліра, 2002. – 76 с.
- 11.Зборовська Н. Психоаналіз і літературознавство: посібник / Н.Зборовська. – К.: Академвидав, 2003. – 390 с.
- 12.Іванишин П. Українське літературознавство постколоніального періоду / Петро Іванишин. – К.: ВЦ «Академія», 2014. – 192 с.
- 13.Ковалів Ю.І. Абетка дисертанта: методолог. принципи написання дисертації: посібн. / Ю.І.Ковалів. – К.: Твім інтер, 2009. – 460 с.
- 14.Лексикон загального та порівняльного літературознавства. – Чернівці: Золоті літаври, 2001. – 636 с.
- 15.Література. Теорія. Методологія / упор. і наук. ред. Д.Уліцької. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. – 543 с.
- 16.Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.- укл. Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – Т. 1. – 608 с.
- 17.Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.- укл. Ю.Ковалів. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – Т. 2. – 624 с.
- 18.Селігей П. Світло і тіні наукового стилю / П.Селігей. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2016. – 627 с.
- 19.Хализев В.Е. Теория литературы. – 3-е изд. / В.Е. Хализев. – М.: Высшая школа, 2002. – 437 с.
- 20.Эко У. Письменные работы в ВУЗах: практическое руководство для всех, кто пишет дипломные, курсовые, контрольные, рефераты, диссертации / У. Эко. – М.: Вестник, 1997. – 240 с.
- 21.Эко У. Как написать дипломную работу: гуманитарные науки: учебно-методическое пособие / У. Эко. – М.: КД «Університет», 2001. – 238 с.

### **Допоміжна**

- 22.Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: навч. пос. для студентів та викладачів вищих навч. закладів / Г.І.Артемчук , В.М. Курило, М.П. Кочерган. – К.: Форум, 2000. – 271 с.

- 23.Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / П. Баррі. – К.: Смолоскип, 2008. – 360 с.
- 24.Бахтин М.М. Вопросы литературы и эстетики / М. М. Бахтин. – М.: Искусство, 1975. – 504 с.
- 25.Бахтин М.М. Проблемы поэтики Достоевского/ М. М. Бахтин . – [4-е изд.]. – М.: Худож. литература, 1979. – 320 с
- 26.Білоус П.В. Вступ до літературознавства: навч. посіб. / П.В.Білоус. – К.: ВЦ «Академія», 2011. – 336 с.
- 27.Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: підручн. / М.Т.Білуха. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
- 28.Выготский Л.С. Психология искусства / Л. С. Выготский. – М.: Педагогика, 1987. – 344 с.
- 29.Галич О. Літературознавство на межі тисячоліть: напрями, школи, течії / О. Галич // Українська мова та література. – 2003. – № 34. – С. 3 – 8.
- 30.Гатальська С.М. Філософія культури: підручник / С.М.Гатальська. – К.: Вища школа, 2005. – 326 с.
- 31.Гончаренко С.У. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. / С.У. Гончаренко, П.М. Олійник, В.К. Федорченко та ін.; за ред. С.У.Гончаренка, П.М.Олійника. – К.: Вища школа, 2003. – 323 с.
- 32.Горошкіна О.М. Магістерська робота: від задуму до захисту / О.М.Горошкіна, А.В.Нікітіна, Л.О.Попова. – Луганськ, 2006. – 25 с.
- 33.Дзюба І. Уроки феноменології // Дзюба І. З криниці літ: у 3 т. / І.Дзюба. – К.: Обереги; Гелікон, 2001. – Т. 2. – С. 637 – 641.
- 34.Дзюба І. Потебнянська зоря Івана Фізера// Дзюба І. З криниці літ: у 3 т. / І.Дзюба. – К.: Обереги; Гелікон, 2001. – Т. 2. – С. 642 – 649.
- 35.Дзюба І. Метод – це насамперед розуміння // Дзюба І. З криниці літ: у 3 т. / І.Дзюба. – К.: Обереги; Гелікон, 2001. – Т. 2. – С. 656 – 666.
- 36.Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч.Е.Вінквіста та В.Е.Тейлора. – К.: Основи, 2003. – 503 с.
- 37.Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.М.Єріна, Б.В.Захожай, Л.Д. Єрін. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с.
- 38.Іванишин П. Критика і метакритика як осмислення літературності: монографія / Петро Іванишин. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
- 39.Качуровський І. Генерика і архітектоніка: у 2 кн. / І.Качуровський. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008. – Кн. 2. – 376 с.
- 40.Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. для студ ВНЗів / О.В.Крушельницька. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
- 41.Левчук Л. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика.- К.: Либідь, 2002. – 255 с.
- 42.Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ століття / Л.Левчук. – К.: Либідь, 1998. – 224 с.

- 43.Марко В. Аналіз художнього твору: навч. посіб. / В. Марко. – К.: Академвидав, 2013. – 280 с.
- 44.Наєнко М. Історія українського літературознавства і критики: підручник / М. Наєнко. – К.: ВЦ «Академія», 2001. – 520 с.
- 45.Наумовець А. Віч-на-віч з аудиторією: дещо про «технологію» наукових доповідей, популярних лекцій, дисертаційних промов і конкурсних проектів / А. Наумовець. – К.: Наук думка, 2003. – 56 с.
- 46.Наливайко Д. Теорія літератури й компаративістика / Д. Наливайко. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2006. – 347 с.
- 47.Новейший філософський словар. – 3-е изд., испр. – Мінск: Книжний Дом, 2003. – 1280 с.
- 48.Павличко С. Теорія літератури / С. Павличко. – К.: Основи, 2002. – 679 с.
- 49.Поліщук Я. Література як геокультурний проект: монографія / Я.Поліщук. – К: Академвидав, 2008. – 304 с.
- 50.Сучасна літературна компаративістика: стратегії і методи: антологія / за заг. ред.. Д.Наливайка. – К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2009. – 487 с.
- 51.Теория литературы: учеб. пособие / под ред. Н.Д. Тамарченко. – Т. 1: Н.Д. Тамарченко, В.И. Тюпа, С.Н. Бройтман. Теория художественного дискурса. Теоретическая поэтика. – 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 512 с.
- 52.Ткаченко А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства) / А.Ткаченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2003. – 448 с.
- 53.Франко І. Із секретів поетичної творчості // Зібр. тв.: у 50 т. / І. Франко. – К.: Наук. думка, 1976 – 1986. – Т. 29. – С. 45-119.
- 54.Чижевський Д.І. Історія української літератури / Д.І. Чижевський. – К.: ВЦ «Академія», 2003. – 568 с.
- 55.Чижевський Д.І. Порівняльна історія слов'янських літератур / Д.І.Чижевський. – К.: ВЦ «Академія», 2005. – 288 с.
- 56.Чухонцева Н. Бароко в літературознавчих розвідках і художньому світі Яра Славутича / Н.Чухонцева // Поетика Яра Славутича: колективна монографія. – Харків: Регіон-інформ, 2004. – С. 37-43.
- 57.Енциклопедия символов, знаков, эмблем. – М.: Эксмо; СПб: Мидгард, 2006. – 608 с.
- 58.Юнг К.Г. Психологические типы / пер. с нем.; под общей редакцией В.В.Зеленского / К.Г.Юнг. – Минск: ООО «Попурри», 1998. – 656 с.

### Електронні ресурси

Бібліотека українських підручників ([pidruchniki.Website](http://pidruchniki.Website)) 2010 – 2012.  
Українські підручники онлайн admin (ат) [pidruchniki.Ws](mailto:pidruchniki.Ws). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://litmisto.org.ua/?p=3351>

Слово і Час [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.Slovoichas.in.ua/index.php?option=com\\_content&task=view&id=105&Itemid=34&limit=1&1limitstart=0](http://www.Slovoichas.in.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=105&Itemid=34&limit=1&1limitstart=0)

<http://www.nbuv.gov.ua>

Мистецтво поетичне в дії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bukvoid.com.ua/reviews/books/2012/08/02/193000.html>

<http://ukrlit.kma.mk.ua>

<http://www.nbuv.gov.ua>